

TITO

Pabloou Titoog hēsap p'ã deepłitarr

Chi p'ätarr maimua k'aíghta p'ájī. Pabloouta hīchab młg carta p'ájim. Hichdēu Timoteo wawieg nacharam hēsap deepłitarr hed gaaipei hīchab hich młg cartajā Titoog deepłijimjōo sim. Hich młg Tito dłijā hīchab Pablo k'apeer hajap'am hajim haajem. Jerusalem iglesia hee chi pōrnaan dłi hiek'aag Pablo Bernabé dłi weetwai, chi Tito ham daumaai majim haajem (Hch. 15:1-35). Maimua ya haar pabaimaawai Pabloou hi presentaajim haajem haram k'łłnag, jāga hijā hīchab judío k'aba simta Cristo hiek hłk'ajī maimua jāga hí judío k'aba haawai mehēu p'łłrbichbaju haai sīejī ha k'ap hamk'tīr (Gá. 2:1-3).

Młg carta gaai hoowai Creta p'łram gaai Pabloou chi Tito werpłajim ha sim. Maig hi płatarran hichdēu jaau płatarrjō nem hinju pōm t'łnarr t'um hinwi p'ōbōrpierr hōor jłr hauwi iglesia hee chi pōrnaan k'apimamk'tīr hajim haajem (1:5).

K'an jawaagta p'ájī. Pabloou Titoog młg hēsap p'ã deepłitarran, Creta p'łram gaai sīi Cristo hiek jaau nłm hanłmjā parhoob hamach k'tīrjugta jaau nłrrjēm k'łłn neeme t'łnarr haawai hajim hanaabá. Hłrcha chi mag t'łnarr k'łłnan judionaanta mag wēnłrrajim haajem. Pabloou hich Titoogjā hajap'a k'ap'ł hapim k'ōsi sierran, Hēwandam hiek chaarta hajap'a hag heyaa jaau nłm hajim. Młg maach peerdłajem hiek hajap'a jaauwaita mag sīi sēu paraam k'łłnjā pōdpłinaa, Hēwandam hiek gaai t'łwi parhoob hamach k'tīrjugpai jaau nłrrjēm k'łłnjā dich garmua poodjemgui hajim. Maguata mag maach peerdłajem hiek chaar jaau nłmta Pabloou hłlba Titoog p'łrēu hahau haajeejim (1:3,9; 2:1,5,10).

Magna hīchab hich Titoujā hajap'a k'ap'ł haju haai sim hajim, jāga Hēwandamau maach peerdł haaujē, mag hichdēujā hajap'a k'ap'ł sīewai jaau k'ap'ł jaaumk'tīr. Mag hichdēu jaau sim hajap'a k'ap'ł hamk'tīr biek numí jōoyau hajap'a Titoog jaaujim (2:11-15; 3:4-8). Mama hīchab Titouu k'ap'ł haju haai sim hajim, mag dichdēujā Hēwandam hiek chaarta hajap'a k'ap'ł haadēmłn hīchab nem hajap'am happaita waaujem (1:16; 2:7,14; 3:1,8,14).

Salud

1 ¹Młłn Pabloou, Hēwandam chog hanaa hīchab Jesucristoou hich hi jaaumk'tīr jłr hautarr. Magtarr haawai mł p'idagan, har hich Hēwandamau jłr haumam k'łłnag warag hi hiekta hłk'amk'tīr hamag jaau

naɱɱɱ, mag jaaumam gaaimua chadcha Hēwandam hiek maachdēu hāk'a naɱ chaarta t'umaam k'ʌnau k'augp'ōmamk'iir. ²Mag maachdēu hāk'a naɱnaɱ, hāgt'ar paauk'abaimaawaijā hich magta Hēwandam dāi maach hiiu naɱsiju ha jaau simɱ. Mag maachig hich dāi hich mag wēnaɱɱrapiju ha jaautarran, hich Hēwandam bāɱɱɱ sēu chuk'u k'itɱmuachata maɱ jēb hompaaju nawe mag jaaujim. ³Magtarr haawai ya hīs hewag pawiata hōrau hi hiek jaau durrum gaaimua mag hiek t'umaam k'ʌnau hajapcha k'ak'apdō pamam. Magua mua hich mag hiekta jaau chitɱ, mag jaaumk'iirta Hēwandam maach peerdaɱjemua mɱ jaɱ hauwi pāitarr haawai.

⁴Tito, muata maɱ hēsap paɱpaɱ p'ā deerpāi chirɱ. Maach numiim k'ʌnau hābam hiekpai hāk'a wēnaɱɱgaaimua paɱjā hichab maɱch chaaijō hig chitaawai, maach Haai Hēwandamag jēeunaa maach Pōr Jesucristo maach peerdaɱjemagjā jēeu chirɱ, hamachdēuta paɱ dau hee haug k'aug paraanaa paɱ hāu wai naɱ dāi hichab paɱ k'ōinaa wai wēnaɱɱramk'iir.

Chijāɱ wounaanta iglesia hee chi pōrk'amk'iir jaɱ hauju haai na

⁵Har dōjārr Creta p'ɱram gaai mua paɱ werpaɱtarran, hagt'a nem hinju pōm t'ɱnaawai, magɱ t'um hinwia hichab p'ōbōrpierr chi hāk'a durrum k'ʌn naɱnaɱɱɱɱpierr hōor jaɱ hauwi chi pōrk'apimamk'iir hajim, hich jāg maɱchdēu paɱchig jaau paɱtarrjō. ⁶Mag Hēwandam hiek hāk'a naɱ k'ʌn pōrk'aju wounan t'umaam k'ʌn dak'iir hajap'ata naɱraju haai sim, magba hak'iin hōor dak'iir parhooba haawai, jūrr hichigpata bigaaum k'ʌnau hiek'ak'a haju. Mag chi pōrk'a sim k'ʌn hāɱ hābpaita paraa haju haai sim. Chi chaainaujā hichab Hēwandam hiek t'āraucha hāk'aju haai naɱ. Maagwai nem bāɱ habarm gaaimua hōrau ham hēugar k'aigba hiek'aba ni hābmuajā ham higwi, “Jāk'ʌnnaɱ chi dau lōknaanaɱ; hamachig nem jaauwaijā dāita warag hāk'a hāk'a sierrjēm” habaju. ⁷Chi hāk'a durrum k'ʌn pōrk'a sim wounan hāba Hēwandam hat'eeta p'idk'a siwai t'umaam k'ʌn daar hagchata naɱraju haai sim, hichta hāɱpai chirɱ hawia bit'urgam k'ʌn hiek hūrmajā k'aba, k'iir k'ʌnuk'ak'arrsō k'aba, nag pig k'aba, dich k'apeen dāijā k'ujɱɱnem k'aba, ni sīi nemdam bāɱnaɱ wau naɱ paɱrjā hāba p'atk'onta hahau hajujā k'iirjuba. ⁸Magju k'āai hōor hich haig bēewaijā, hich haig jēerpim k'ōsi jēerpinaa, t'umaam k'ʌn dāi hō hajap'ata naɱraju haai sim. Magnaa hichab sīi donjō parhoob nem wauba, Hēwandam dau na nem hagchata waunaa hāba Hēwandam k'ōchagpierrpaita naɱraju haai sim, sīi dich k'ōchagpierr haba. ⁹Maach peerdaɱjem hiek hichdēu k'augtarr gaaita warag waɱppa haju haai sim, tagam k'ʌnagjā hiek hajap'a hiek'amamua wawie k'ap'anaa, cha maachdēu hāk'a naɱ hiek higwia warag chaur hiek'amaajem k'ʌnagjā hajap'a jaau k'ap'ɱ jaaumamua Hēwandam hiigta p'ūrru hawaag.

Nem parhoob jaau wēnaɱɱ k'ʌnag hik'ɱaba hiek'aju haai naɱ

¹⁰Pua k'ap'ɱ sim, pāach heepaijā har hamach wawiewai hūrba warag chaur hāk'a hāk'a haajem k'ʌn k'apan t'ɱnaɱ. Mak'ʌnnaɱ sīi nem maadēu

higmap'amta jaau wënarramua warag hōor k'ūgur wënarrajem. Mama hārcha mua mag jaau chiraman, har chi hāk'a nam k'annan hamach mor gaai dauchachmaju haai sīsidam ha jaaujem k'ann higwiata mag chiram.

¹¹Jāgam k'annan hi k'ōorjā sūumaju haaita sīsidam. Magba haawai sīi p'atk'on paarpam k'ōchgaupai jāg nem jaauju haai k'abampa jaau wënarramua hōor di hēntēr k'ūgur palamaajerram.

¹²Hichab pua k'ap'la sim, Cretapien hamach jāg chit'ēm gaaimua hamach heepai hāb Hēwandam hi jaaujie gaai t'ār wai narrau ham higwia, “Cretapien k'ai nem sēunemnaa nem k'aibag saakienjōta sierrjēm; magna sīi k'usēugnaa degpai t'ach bipōm k'ōju happaita k'ap'la sierrjēemgui” hajim. ¹³Chi mag hiek'atarr wounaun chadcha hag heyaata hiek'ap'lijim, ham chadcha hich magta sierrjēe haawai. Maagwai mua palag, hik'aba hiek'abā ha chiram, maach hipierr Hēwandam hiek hāk'a durrum k'annag cha maadēu hāk'a nam hiek heepai hagcha wënarramk'īir; ¹⁴maagwai judionaana hamach k'īirjug heepai hompaawia parhooba ham hēugar nem jaau wënarrawijā magam k'ann hiek hasekasba, ni har maachjō Hēwandam hiek chaar hāk'a narra hiseg palawia parhoob wënarram k'annau nem waupi jaau nam k'annagjā magam k'ann hipierraa ham hugua. Mak'annau jaauwai nem parhooba k'ō namua wa nem parhooba parbarmua k'āijā Hēwandam dau na maach hāarjem ha jaaujem.

¹⁵Mama har k'īirjug wajak'la wai nam k'annag chan mag k'abam, nem t'annam t'um hajap'la t'annam. Mama har Hēwandam hiek hāk'aba ni k'īirjugjā hajap'la k'aba nam k'annag chan, bālrijā nem hajap'am chuk'um, hamachdēu k'aigba k'īirju nam gaaimua sīi k'īirjug memerk'ōmjō sīsid haawai. ¹⁶Hamachdēupain haman Hēwandam dēnk'a nam haajem; mama hamach nem wau nam gaaimua merak chuk'u sierrjēm, sīi par hiiupaita mag narrijēm haawai. Hamach mag wënarram gaaimua hōraujā ham k'a hisēe haajem. Hāk'a nam hanamta warag Hēwandamau nem waupi jaau sim hichaaorta hāk'a hāk'a sierrjēm. Jāgam k'ann chan bālrijā serbiibata sierrjēm nem hajap'am wawaag.

Jāga hōor wawiju haai na

2 ¹Tito, palchdēu hōrag nem jaauwai har chadcha Hēwandam hiek chaar t'āraucha hāk'aaajem k'ann wënarrajemjōta hamag wënarrapi jaubā. ²Jōoin wawiewai donnaanjō parhoob nem wauju k'āyau hajap'la k'īirjunaata nem waupi jaubā hamag. Mag nam dāi hichab k'īir masita hapibā, hōrag hamach hōk'ō hamk'īir. Magnaa hichab mag Jesucristo hiek maachdēu hāk'a nam gaaijā huba wënarram dāi t'umaam k'ann k'a k'ōsinaa hichab p'it'urg wauuwijā k'īir t'ūu hāwaat k'ap'la hāwatpi jaubā.

³Hich hājō hūanaanagjā chadcha Hēwandam hiekpai hāk'anaa hirigpai jēujem k'annjōta wënarrapi jaubā, sēunem nem hīgk'a narrijēe k'aba, nag pigjā k'aba. Magju k'āai hamag hagierraata wënarrapi jaubā, chaainpaim k'annau mag hoowai hamjā hich hājōta wënarraju haai nam ha k'ap hamk'īir. ⁴Magna

hīchab hamach k'āai chaainpaim k'ΛΛnjā wawie k'ap'Λta wawipi jaaubá, hamach jaain daupiinaa chaainjā jāsene hamk'iir; ⁵mag nΛm dāi hīchab nem wauuwaijā k'iirjug paraa nem waunaa, deeum hemk'ooi dāijā hoob ρΛρΛ haju k'āyau hich jaaijā hichdēuta k'ap'Λnaa degam nemjā hichdēuta t'um k'ap'Λ hamk'iir; magna hīchab t'umaam k'ΛΛn dāi hō hajap'anaa hich jayau nem mag haawai hipierraa haa k'augamk'iir. Magta hamag ρΛch hipaarmua wawipi jaaubá; magbaawai ni hābmuajā Hēwandam hiek maadēu hΛk'a nΛm higwia k'aigba hiyΛΛ habaju.

⁶Hich haggjō chi hemk'ooin hagt'a chaainaam k'ΛΛnaggjā hajap'a k'iirjunaata nem waupi jaaubá, dau p'ip'irag chuk'u. ⁷MamΛ ham mag wēnΛrramk'iiran, ρΛchdēujā ρΛch chitΛmpierρ hajap'a nem waunaa haggpierraata chitá hīchab. Hēwandam hiek jaauwaijā chadcha nem hagchata jaaubá, bΛΛrjā hibΛΛr wauba, ⁸Cristoou jaupi simjō hiek hajap'a hiek'amamua. Maagwai hābmuajā ρΛ hiek'atarr sēunemeg p'ēbaju. Mag nΛm dāi hīchab cha maachdēu Hēwandam hiek hΛk'a nΛm higwia, har warag chaaur hiek'aajem k'ΛΛnaujā hamachdēu pōd pāar hēugar k'aigba hiek'aju hooba haawai warag jaauju k'augbaju.

⁹Har sīi chik'am chogk'a par p'idk'a nΛm k'ΛΛnaggjā hīchab hamach patronnaan hipierranaa hamau k'ōsi haajemjōta nem waupi jaaubá, nem jaauwaijā waumaugau dāi hΛk'a hΛk'a haba. ¹⁰Hamag wir haig hamach patronnaan nem jīgk'apiba jaaubá. Ham nem jīgk'aju k'āyau warag hamach patronnaan nemjā hamach chi mor k'ΛΛn dēnjō hajap'ata waupi jaaubá, maagwai mag nem jaauwaijā dēgōlp hamach meer ham nem haair habaju k'āijā ha k'iirjuba nem jaaum k'ōsi jaaumk'iir. Hōrau pāar mag hoowai, “Hāa chadcha jāk'ΛΛnau hΛk'a nΛm hiek'an chadcha nem hajaug k'ērΛm” haju, Hēwandam maach peerdΛajem hiek maachdēu hΛk'a nΛm higwia.

K'ani Hēwandamau maachig k'ap'Λ hapiejē

¹¹Hēwandamau hichdēu hōor dau haug k'augaag hich Hiewaa pΛijim, mag pΛibarm gaaimua maach t'umaam k'ΛΛn hΛu peerdΛju haai nΛm ha k'ap hamk'iir. ¹²Mag hich garmua maach peerdΛ hawaag maach dau haug k'augtarrpī, jūrr maadēu dich k'iirjug k'aigbam t'um hisegnaa mΛg jēb gayam nem sīi dich hō k'ōchaggjā warre werba sīuju haai nΛm, jūrr hajap'a k'iirjunaata nem waunaa hōor dak'iirjā hagcha wēnΛrrΛmua hāba Hēwandamagpai hichdēu k'ōsi simjō jēeu wēnΛrraag. ¹³Jesucristoou maachig bēēju ha jaau ρΛatarr hag hed pa nΛm hora, maachin hich magta honee hi nΛ wēnΛrraju haai nΛm, chadcha mag hi bēēju k'ap'Λ naawai. Hich bēem hedan hedau bΛ wΛΛ jēer hurumjō hooimΛta dau daau maachig hich hoopiju. Maata maach Hēwandam hanaa maach peerdΛ haajem Jesucristoou. ¹⁴Hich mag Jesucristota maach kōit hΛdΛraa hich t'ōopijim, magbarmua maach k'aibag t'um chugpaapΛiwia maach peerdΛ hawaag, mag peerdΛ hauwia ya hich dēn chaark'a nΛisiewai jūrr hāba hich hat'eepaita nem hajap'a waum k'ōsi wauju k'iirju wēnΛrramk'iir.

¹⁵Tito, cha mΛchdēu ρΛchig jaau chirΛmjōo mΛ himeerba hich mag jaaumamua ham wawibá. ρΛchdēu mag jaau sim hūrba nΛm k'ΛΛnaggjā warre

meeurrau sīubá, b̄l̄arjā p̄ach hipeer hahau hapiba. P̄achta ham p̄or haawai puata hamag mag hiek'aju haai chir̄am. Hoob p̄ach higwia hiwiir hābamagjā, “Pua chan marag mag hiek'aju k'aba simta mag hiek'a sim” hapim.

Jāga wēnarraju haai na Hēwandam hiek h̄lk'a nam k'lan

3 ¹Tito, p̄ach haig chi h̄lk'a durrum k'lanag deeu p'lanba jaubá, mag jēb gaai chi p̄ork'a t'lanam k'lan hipierranaa hīchab nem wajak'am wawaagjā sīi nem par daúa hooba hamk'tīr. ²Hamag ni dich k'apeen hiwiir hābam hēugarjā k'aigba hiek'apiba jaubá, magna hīchab sīi k'ōinaa wēnarranaa, t'umaam k'lan d̄ai hō hajap'a, chum k'tīr masi d̄ardar haju k'āyau sīi dich k'apeen daupii. Magta hamag jaubá. ³Pua k'ap'la sim, warran maachjā b̄l̄arjā k'tīrjug chuk'umjō haawai sīi Hēwandam hipierrajā k'abata wēnarrajim. Mag hi hipierrajā k'aba narr gaaimua hi haar barju k'adja k'augba hok'oo wēnarrrar haawai sīi mag jēb gayam nem dichdēu k'ōchagagta hee wēnarrrar gaaimua hich magamuapaita sīi maach p'ēt'ag wai namjō naajeejim. Mag dich k'aibag hee narr haawai dīchta jūrr chik'am k'āijā h̄l̄rpaī ham hiigjeejim, chik'am d̄ai k'ujarpaī hiek'au. Mag nam d̄ai hīchab hōrau maach hoomap'a haawai hīchab maach garmuajā d̄ai ham hoomap'a haajeejim. ⁴Mag naajieb mam̄ Hēwandam maach peerd̄a haaujemua h̄lu hich Chaai p̄libarmua chadcha hichdēu hōor dau haug k'aug paraanaa jāsene simjā t'umaam k'lanag k'ap'la hapijim. ⁵Mag hirua maach peerd̄a hautarr chan nem hajap'a wau wēnarrrar gaaimuajā k'abajim; hirua maach peerd̄a hautarran, sīi hich garmua maach dau haug k'augwi hajim. Mag maach dau haug k'aug nam haig, hich Hēwandam Hak'arau maach pekau dō badag barbap̄imjō t'um chugpaabap̄aiwaita, ya tag warr dich wēnarraajerrjō k'aba, jūrr maach k'tīrjugta chi hīiurig paap̄lijim. ⁶Magaagta Jesucristo maach peerd̄ajem gaaimua Hēwandamau hich Hak'ar p̄lijim, maach d̄ai hogd̄aba maach k'aigp̄er narramk'tīr. ⁷Mag, maach k'aibag hee wētju harra jūrr Hēwandamau maach k'aibag t'um chugpaap̄iwiā hich haar hōb̄er wēnarrajūjā maachig k'ap'la hapijim.

⁸Mua cha jaau chir̄aman chadcharam hiek'au. Maguata muan p̄aragjā hich magta hamag jaau nam hapim k'ōsi chir̄am, har Hēwandam hiek h̄lk'a durrum k'lanaujā hāba nem hajap'a wau nam gaaipei durramk'tīr. P̄arau magta ham̄an chadcha h̄lu k'ēr̄am, hōrau nemdam hig namjā p̄arau par daúa hooba naawai. ⁹Mam̄ hoob pua sīi har maadēu hīgmap'am hiek gaaimua chan par p̄ach hip'it'ur hōor hipeer hahau hiek'a chitam. Hoob sīi jōoingarm k'lanau nem waujerrpai hig hiȳl̄ ham k'ōchgau p̄ach p'idagta warag werba sīsiu ham. Hoob sīi Moiseeu ley p'ā p̄latarr gaai nem jaau sīsidam hiek hīgam k'ōchgauapai warag p̄ach k'apeen d̄ai k'tīr j̄lad̄abaadēmua meeuk'a chitam. Jāg namua chan pōd maadēu hōrag Hēwandam hiek h̄lk'api haubam. Mag h̄lu k'aba sim. ¹⁰Hābmua k'āijā p̄ach hee Hēwandam hiek maachdēu h̄lk'a nam chaur jūrr parhooba jaauwai mag woun wawibá. Mam̄ par p̄achdēu biek numí wawibarm k'āijā b̄l̄arjā p̄ach hiek h̄urba habaawai, p̄ach Hēwandamag jēu nam haig magam

k'ΛΛnag pãachdëu nem wau nΛm hoob hamag waupimiet. ¹¹MagΛm k'ΛΛnaun hamach hödegpai sīi hich mag nem k'aigba jaau wënΛrraju k'īirju naawaita mag wënΛrrΛm. Mag hamach wawitarjã hūrba warag pekau wau wënΛrrΛm gaaimua maadëu k'ap'Λ nΛm, hichiita Hëwandamau ham gaai mas hab k'aba mas deēju.

Dich k'apeenau nemdam hig nΛm hoowai sīi par daúa hoobaju haai nΛm

¹²Tito, mΛchdëun Artemas k'abamΛn Tíquico k'āijã pΛ haar pλiju k'īirju chirΛm. Hãb k'āijã pΛch haar barbaimaawai hichiita mΛ hoon bëeb k'aba Nicópolis p'öbör hee mΛ hoobahur; jãig mΛ chiraju. MΛg nosej jaran hich jãigmua hogdΛba chiraju k'īirju chirΛm, deeu döchΛumie burr nΛm hora. ¹³Hīchab abogado Zenas juag hoonaa Apolos juagjã hoobá. Ham biekk'aju haawai, pΛch paarmua t'achdamjã jΛr deewi hamau nemdam higju t'umaa k'īirjunaa p'ëdeebap'λi. ¹⁴T'um har maachjö Hëwandam hiek hΛk'a durrum k'ΛΛnaujã hīchab magta dich k'apeenau nemdam hig durrum hoowai sīi par daúa hooba haju haai nΛm. Magta maadëu hö hajap'a chik'am juag hoo wënΛrrΛmΛn, magan hΛu maach par k'abata wënΛrrΛm.

Pablo k'apeen salud

¹⁵Tito, mΛg hiekdampai hajim pΛrΛg mΛg hësap gaai p'ã deepλim hig chirarr. MΛig maach k'odnaan mΛ dλi nΛm k'ΛΛnaujã hamach t'umaam k'ΛΛnau pΛrΛg salud deepλi nΛm. Maach k'odnaan pΛch haar cha maachdëu hogdΛba hΛk'a wënΛrrΛm hiek gaaimua maar mau nΛm k'īirjuwia hig durraajem k'ΛΛnagjã hīchab maar salud deebá. MΛΛn hãba Hëwandamagta pãar kōit jëeu chiraaajem, pãar dλi hogdΛba hich mag pãar t'Λa wai nΛrramk'īir. Hayoo kakë,

Pablo